

DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingüística, comunicación e cognición

Materia	Lingüística, comunicación e cognición			
Código	V01G160V01905			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Rodríguez Yañez, Xoan Paulo			
Profesorado	Ramallo Fernandez, Fernando Rodríguez Yañez, Xoan Paulo			
Correo-e	xoanp@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>A materia aborda aspectos relacionados coa comunicación e as linguas desde unha perspectiva socio-cognitiva e cultural.</p> <p>O punto de partida é que a comunicación proxéctase nunha diversidade lingüística dobremente moldeada. Dun lado polo cultural; doutro polo mental ou cognitivo. Ambas, cultura e mente están en si mesmas retroalimentadas. Esta materia busca abrir nos estudantes unha nova forma de pensar a linguaxe e a comunicación.</p>			

Competencias de titulación

Código	
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A10	Ser capaces de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar o medio propio na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Capacitalo para comprender lecturas especializadas de dificultade baixa ou media-baixa.	A6 A7 A8 A9	B2 B3 B4 B5
Capacitalo para distinguir os contidos esenciais dos contidos accesorios.	A4 A5 A6 A7	B2 B3
Espertar no alumnado a capacidade de observación e reflexión sobre a incidencia do cognitivo no seu entorno comunicativo.	A5 A9 A10	B3
Fomentar e consolidar o interese polo estudo das problemáticas que xeran os procesos comunicativos nos entornos sociais contemporáneos, aproveitando os coñecementos e a sensibilidade adquirida polo alumnado en materias de cursos anteriores (lingüística e análise do discurso, etc.).	A4 A5 A6 A8 A9 A10	B2 B3

Contidos

Tema	
Cognición e adquisición lingüística.	Linguas e desenvolvemento das destrezas cognitivas. Conceptos e palabras. O papel da conciencia metalingüística infantil. As categorías 'palabra' e 'lingua'.
Bilingüismo e cognición.	Aspectos cognitivos do code-switching. Pensamento e procesamento lingüístico nos bilingües. Emotividade e identidade bilingüe. As linguas maternas como categorías emotivo-cognitivas.
Interacción e cognición social.	Que é 'coñecerse'? En que baseamos as primeiras impresións? A trama das nosas conversas. A conversa como constructo. Etnométrodos.
Linguaxe, cultura e cognición.	A antropoloxía lingüística. Relatividade lingüística: Boas, Sapir, Whorf e a etnolingüística contemporánea.
Linguas e visións do mundo.	A diversidade lingüística do mundo. Estruturas lingüísticas e organización do pensamento. Poder, linguaxe e ideoloxía.
Metáfora e metonimia.	A linguaxe figurada. As metáforas da vida cotiá.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	27	0	27
Traballos tutelados	0	76	76
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	0	12
Estudo de casos/análises de situacións	0	6	6
Debates	6	20	26
Probos de resposta longa, de desenvolvemento	1	0	1
Probos de resposta curta	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e a reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ós alumnos sobre cales dos contidos das lecturas relacionadas (ver Traballos tutelados) son fundamentais e cales secundarios.
Traballos tutelados	Realización das lecturas obrigatorias para cada un dos temas ou subtemas. Posta a punto da investigación de campo e elaboración e presentación do traballo individualizado.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Traballo orientado a recoller o material necesario para a pequena investigación de curso.
Debates	Preparación dunha charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 2 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte, preparar debates, etc.
Sesión maxistral	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 2 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte, preparar debates, etc.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 2 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte, preparar debates, etc.
Traballos tutelados	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 2 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte, preparar debates, etc.
Debates	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 2 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte, preparar debates, etc.
Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 2 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte, preparar debates, etc.
Probas de resposta curta	Cada alumno deberá asistir a un mínimo de 2 sesións de atención personalizada co obxecto de resolver dúbidas (teóricas ou prácticas), e máis para orientar o seu traballo de campo e a redacción do traballo escrito subseguinte, preparar debates, etc.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	Achega por parte do alumnado de materiais (resumos, glosario e similares) sobre as lecturas obrigatorias e opcionais antes ou despois de tratar os temas na clase. Realización dun pequeno traballo de investigación.	35
Resolución de problemas e/ou exercicios	Asistencia, seguimento e participación nas clases dedicadas a resolver os exercicios e os problemas propostos.	10
Estudo de casos/análises de situacións	Traballo de campo con vistas á elaboración dunha pequena investigación.	5
Debates	Preparación e participación activa nas sesións de debate que se propoñan ó longo do curso.	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realización dunha proba escrita na que se demostre a capacidade de razoamento e argumentación con respecto ós temas da materia.	15
Probas de resposta curta	Realización de probas escritas específicas nas que se demostre coñecementos conceptuais.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Prevense dúas posibilidades de avaliación: continua e única. A primeira, recomendada para todo o alumnado, prevé as actividades que se describen na táboa anterior. O alumnado que decida non acollerse a este tipo de avaliación fará un exame global de toda a materia ao final do cuadrimestre, na data oficial fixada polo decanato. Ao principio de curso debe escollerse o sistema a seguir.

Todo o alumnado que non supere a materia satisfactoriamente terá unha segunda oportunidade. Tanto para os que opten pola avaliación continua coma para os que elixan avaliación única, esta segunda oportunidade constará dunha proba escrita sobre os contidos da materia, cunha parte conceptual e outra de razoamento e argumentación. Para os de avaliación continua non se terán en conta as cualificacións parciais obtidas durante o curso. A proba terá lugar no mes de xullo, na data oficial fixada polo decanato.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía introductoria Baker, Colin y Sylvia Prys Jones (1999). *Encyclopedia of Bilingualism and Bilingual Education*. Clevedon: Multilingual Matters.

Bustos Guadaño, Eduardo (2004). *Lenguaje, comunicación y cognición*. Madrid: Uned.

Cuenca, Maria Josep y Joseph Hilferty (1999). *Introducción a la lingüística cognitiva*. Barcelona: Ariel.

Duranti, Alessandro (2000). *Antropología lingüística*. Madrid: Cambridge.

Palmer, Gary (2000). *Lingüística cultural*. Barcelona: Ariel.

Pinker, Steven (2007). *El mundo de las palabras. Una introducción a la naturaleza humana*. Barcelona: Paidós.

Velasco Maíllo, Honorio H. (2003). *Hablar y pensar, tareas culturales*. Madrid: Uned.

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Lingüística: Introducción ao estudo da linguaxe e a comunicación/V01G160V01105

Análise do discurso/V01G160V01401
